

Nationaal Actieplan "Ondernemingen en Mensenrechten": Context

Wereldwijd zijn mensen slachtoffer van misbruiken door multinationale ondernemingen, zonder toegang tot remediëring. Bedrijven blijven ongestraft, zoals bij de ramp in Bhopal in India, de vervuiling door Chevron in Ecuador en, recenter nog, de ineenstorting van het Rhana Plaza-complex in Bangladesh. Telkens waren het kwetsbare lokale bevolkingsgroepen die de zwaarste prijs betaalden, zonder dat gerechtigheid geschiedde.

In het licht van de toenemende publieke verontwaardiging en de groeiende druk van het maatschappelijk middenveld voor sociale rechtvaardigheid, keurde de VN-Mensenrechtenraad in 2011 de "Guidelines on Business and Human Rights" goed (Richtlijnen voor Bedrijven en Mensenrechten). Deze richtlijnen zijn niet juridisch bindend. Het is aan de lidstaten om ze in hun wetgeving, beleid en praktijken op te nemen.

De Richtlijnen vloeien voort uit een referentiekader dat in 2005 is aangenomen en dat gebaseerd is op drie pijlers: de verplichting voor staten om personen te beschermen tegen mensenrechtenschendingen, de verantwoordelijkheid van bedrijven om de mensenrechten te eerbiedigen en de noodzaak om slachtoffers van mensenrechtenschendingen schadeloos te stellen. "Nationaal Actieplannen" moeten het mogelijk maken om de Richtlijnen in de praktijk te brengen. Op dit moment hebben negentien staten over de hele wereld een dergelijk plan aangenomen, en met uitzondering van enkele innovatieve maatregelen tonen ze allemaal een globaal gebrek aan ambitie in het licht van de uitdagingen die de economische globalisering met zich meebrengt om het universele respect voor de mensenrechten te realiseren.